Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-02-06

LS 2018-1160

Regionstyrelsen

# Yttrande över landstingsrevisorernas delrapport 2018 för landstingsstyrelsen

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

## Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorerna har överlämnat delrapport 2018 till regionstyrelsen för yttrande.

## Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Yttrandet över landstingsrevisorernas delrapport 2018 för landstingsstyrelsen i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande överlämnas till landstingsrevisorerna.

## Regionrådsberedningens motivering

Landstingsrevisorernas granskningsarbete är värdefullt för regionstyrelsen. Delrapporten är en viktig och återkommande avstämningspunkt i det ständiga förbättringsarbetet inom Region Stockholm. Rapporten innehåller sex nya rekommendationer av totalt 103 stycken.

Den fortsatt stabila ekonomin är en förutsättning för utbyggd kollektivtrafik och god tillgänglighet inom hälso- och sjukvård. Region Stockholm har bland Sveriges kortaste vårdköer och nöjda resenärer i världens näst bästa kollektivtrafik, efter Hong Kong.

Regionstyrelsen instämmer i regiondirektörens tjänsteutlåtande, men vill tillägga följande:

Landstingsrevisorerna bedömer regionens ekonomiska resultat som förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om för 2018. Det

verksamhetsmässiga resultatet kan inte bedömas per augusti enligt revisorerna då endast delar av de övergripande målen rapporteras. Liksom tidigare påpekar revisorerna behovet av en översyn av fullmäktiges mål. I Budget 2019 för Region Stockholm förstärks och tydliggörs målstyrningen. Målen bryts även ned på nämnds- och bolagsnivå. Fullmäktige ger ett uppdrag till regionstyrelsen att ta fram delvis nya indikatorer och målvärden för fullmäktiges mål. Utvecklingsarbetet kommer att pågå under 2019.

I Budget 2019 för Region Stockholm, samt i styrdokument för den nya nämndstrukturen, tydliggörs förutsättningarna för nämnder som drivs i bolagsliknande form. Fullmäktige beslutar inte längre om ägardirektiv för dessa nämnder utan om nya, tydligare, reglementen. De utförare som bedrivs i nämndform har därmed bättre förutsättningar att följa kommunallagen. Vidare ges tydligare styrning för nämnder - och bolag - i Budget 2019 för Region Stockholm. Resultatkraven på de utförare som bedrivs i nämndform kvarstår och beräknas enligt samma principer som för de utförare som bedrivs i aktiebolagsform. Det innebär att kraven på våra utförare i egen regi ställs utifrån samma förutsättningar oavsett driftsform.

I rapporten beskrivs även en oro för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen. Det kan konstateras att Region Stockholm framhålls av Sveriges Kommuner och Landsting som den region i landet som haft bäst ordning och reda och bäst marginaler i ekonomin under en lång följd av år. Det är avgörande att både hålla kostnadsutvecklingen på en nivå som ekonomin tål långsiktigt och tydligt prioritera vad resurserna ska användas till. Arbetet med Effektivare landsting ska leda till att minst 2 miljarder kronor frigörs under fyra år genom minskade kostnader för administration, lokaler, konsulter och genom att bli Sveriges bästa offentliga inköpare. Region Stockholm måste vända på alla stenar för att hålla kostnadsutvecklingen nere. Det blir än viktigare framöver när regionens tillväxt avtar och regeringen fortsatt nedprioriterar Stockholmsregionen vad gäller statliga infrastrukturinvesteringar och tar dess roll som tillväxtmotor för riket för given.

I Budget 2019 för Region Stockholm införs ett nytt mål; att frigöra skattemedel till kärnverksamhet. Detta ska genomsyra hela Region Stockholms verksamhet.

I rapporten lämnar revisorerna sex nya rekommendationer.

Rekommendationerna omfattar ansvar och befogenheter för kunskapsstyrning och läkemedelskommittén, riktlinjer och uppföljning av

bidrag, Region Stockholms roll i genomförandet av landsbygds och skärgårdsstrategin, måluppföljning samt publicering av finansiella rapporter.

Flera av de nya rekommendationerna omhändertas i reglemente för den nya nämndstrukturen samt i Budget 2019 för Region Stockholm. Därutöver pågår arbete, eller ska arbete påbörjas, med de punkter som inte åtgärdas i reglemente eller Budget 2019 för Region Stockholm.

**Beslutsunderlag**

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Landstingsrevisorernas delrapport 2018 för landstingsstyrelsen

Irene Svenonius

*Region Stockholm*
*Regionledningskontoret*
*SLL Ekonomi*
*Mikael Löwenhielm*

TJÄNSTEUTLÅTANDE LS 2018-1160
2019-01-14

Regionstyrelsen

# Yttrande över landstingsrevisorernas delrapport 2018 för landstingsstyrelsen

## Ärendebeskrivning
Landstingsrevisorerna har överlämnat delrapport 2018 till landstingsstyrelsen för yttrande.

## Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Landstingsrevisorernas delrapport 2018 för landstingsstyrelsen

## Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

> Yttrandet över landstingsrevisorernas delrapport 2018 för landstingsstyrelsen i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande överlämnas till landstingsrevisorerna.

## Förvaltningens förslag och motivering
*Sammanfattning*
Landstingsrevisorerna bedömer att resultatet i landstingsstyrelsens delårsrapport per augusti 2018 är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om för 2018. Landstingsrevisorerna kan inte bedöma det verksamhetsmässiga resultat per augusti 2018, då endast delar av de övergripande målen rapporteras. Landstingsrevisorerna bedömer att det inte framkommit några omständigheter som tyder på att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Landstingsrevisorernas kontinuerliga granskning är en viktig del i landstingets förbättringsarbete. Många av revisorernas synpunkter ligger i linje med det arbete som redan bedrivits med anledning av det uppdrag om effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting

som landstingsstyrelsen gav till landstingsdirektören den 31 januari 2017, LS 2017-0180.

Förvaltningen kommenterar i det följande de nya rekommendationer som landstingsrevisorerna lämnar i delrapport 2018.

*Bakgrund*
Landstingsrevisorerna granskar och prövar om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. I revisorernas uppdrag ingår även att granska hur landstingsstyrelsen fullgör sin uppsikt samt hur styrelsen leder och samordnar förvaltningen av landstingets angelägenheter. En annan del i granskningen är landstingsstyrelsens beredning av ärenden till fullmäktige.

Revisorerna har även uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2018 är förenlig med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Landstingsrevisorerna bedömer att resultatet i landstingsstyrelsens delårsrapport per augusti 2018 är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om för 2018. Landstingsrevisorerna kan inte bedöma det verksamhetsmässiga resultat per augusti 2018, då endast delar av de övergripande målen rapporteras. Landstingsrevisorerna bedömer att det inte framkommit några omständigheter som tyder på att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Av landstingsrevisorernas delrapport 2018 framgår granskningsresultatet för landstingsstyrelsens verksamheter, landstingsstyrelsens förvaltning, skadekontot, landstingsfastigheter Stockholm och koncernfinansiering. Delrapporten innehåller även rekommendationer som kvarstår från tidigare årsrapporter, delrapporter och projektrapporter. I delrapporten 2018 lämnar revisorerna totalt 103 rekommendationer varav sex rekommendationer är nya.

Förvaltningen bedömer att av de 103 rekommendationerna har 32 åtgärdats. Av de rekommendationer som återstår har åtgärder vidtagits för 62 av rekommendationerna, vilka bedöms som delvis åtgärdade. Nio rekommendationer har ännu inte hanterats.

Utöver de rekommendationer som framgår av delrapporten har landstingsrevisorerna lämnat fem rekommendationer i projektrapport 1/2018, Förutsättningar för klinisk forskning – en granskning i samverkan mellan revisionen i Stockholms läns landsting och internrevisionen vid Karolinska Institutet. För dessa rekommendationer har landstingsstyrelsen lämnat yttrande enligt beslut LS 2018-0576.

*Sammanställning över landstingsrevisorernas rekommendationer till landstingsstyrelsen och landstingsstyrelsens förvaltning*

| År | Rapport (ursprung) | Återstående rekommendationer | Åtgärdat enligt förvaltningen |
|---|---|---|---|
| 2010 | Projektrapporter | 2 | - |
| | Årsrapport | 1 | - |
| 2013 | Projektrapporter | 2 | 2 |
| | Årsrapport | 1 | - |
| 2014 | Projektrapporter | 8 | 2 |
| | Årsrapport | 5 | 2 |
| 2015 | Projektrapporter | 8 | 3 |
| | Del- och årsrapport | 4 | 2 |
| 2016 | Projektrapporter | 15 | 3 |
| | Del- och årsrapport | 17 | 7 |
| 2017 | Projektrapporter | 9 | - |
| | Del- och årsrapport | 25 | 8 |
| 2018 | Projektrapport | 5 | * |
| | Delrapport | 6 | 3 |
| | **Totalt** | **108** | **32** |

* Landstingsstyrelsens yttrande, LS 2018-0576.

*Överväganden*

Landstingsrevisorernas kontinuerliga granskning är en viktig del i landstingets förbättringsarbete. Många av revisorernas synpunkter ligger i linje med det arbete som redan bedrivits med anledning av det uppdrag om effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting som landstingsstyrelsen gav till landstingsdirektören den 31 januari 2017, LS 2017-0180.

Förvaltningen kommenterar i det följande de nya rekommendationer som landstingsrevisorerna lämnar i delrapporten 2018.

Ansvar och befogenheter
Landstingsrevisorerna lämnar i delrapporten följande ny rekommendation:

- Landstingsstyrelsen bör komplettera reglemente för landstingsstyrelse och nämnder så att hälso- och sjukvårdsnämndens ansvar för kunskapsstyrning och läkemedelskommittén framgår.

*Kommentar:* Förslag till nytt reglemente har beslutats av landstingsfullmäktige i december 2018, där det regleras som ett ansvar för vårdens kunskapsstyrningsnämnd.

Intern kontroll
Landstingsrevisorerna lämnar i delrapporten följande nya rekommendationer:

- Landstingsstyrelsen bör besluta om uppdaterade riktlinjer för bidrag till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.
- Landstingsstyrelsen bör efterfråga uppföljningen av intressepolitiska bidrag.

*Kommentar:* En översyn ska påbörjas när nya bidragsgruppen tillträder. Bidragsgruppen består av politiker från de partier som är representerade i fullmäktige. De nya riktlinjerna kommer därefter beslutas av regionstyrelsen.

Bidragsguppen bjuder in de största organisationerna till en diskussion om deras verksamhet och hur bidraget från Region Stockholm används. I samband med att organisationerna lämnar in ansökan om bidrag för 2020, den 31 maj 2019, görs också en uppföljning av tidigare års verksamhet, vilket kommer att återrapporteras till regionstyrelsen.

Regional utveckling

- Landstingsstyrelsen bör tillsammans med tillväxt- och regionplanenämnden tydliggöra vilken roll landstinget har när det gäller genomförandet av landsbygds- och skärgårdsstrategin, samt vilka aktörer i landstinget som löpande ska följa upp strategin.

*Kommentar:* Ansvaret för landsbygds- och skärgårdsstrategin ligger på tillväxt- och regionplanenämnden. Enligt landstingsstyrelsens förslag till budget för 2019 ska ett genomförandedokument tas fram under 2019, där

relevanta aktörer involveras i arbetet med prioriteringar av de viktigaste insatsområdena.

Verksamhetsstyrning

- Ledningen bör i de anvisningar som ges om hur målen ska följas upp och återrapporteras säkerställa att styrelsen och fullmäktige kan ges en heltäckande bild.

*Kommentar:* Under 2018 har mätbarheten kring indikatorerna ökat. I landstingsstyrelsens förslag till budget 2019, som beslutats av landstingsfullmäktige den 11-12 december 2018, har målen för Region Stockholm omarbetats och regionstyrelsen får ett uppdrag kring utvecklingen av indikatorer. Arbetet kommer att genomföras under 2019 och kommer ta hänsyn till revisionens synpunkter.

Ekonomistyrning

- Ledningen bör tillsammans med ledningen för Internfinans ta fram skriftliga rutiner för publicering av finansiella rapporter där tidplan, ansvar och roller framgår för att säkerställa att lagar och regelverks som omfattar kreditfaciliteterna efterlevs.

*Kommentar:* Arbetet med att ta fram en rutin för publicering av finansiella rapporter har påbörjats och dialog har förts med Internfinans. Planen är att ta fram en rutin kopplat till ärendehanteringsprocessen för den ekonomiska rapporteringen i regionen, som även kommer samordnas med lagkrav och regler kring finansiell rapportering. Rutinen införs till tertialbokslutet 2019.

**Ekonomiska konsekvenser**
Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

**Beslutsexpediering:**
Akt

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-01-14

Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

LS 2018-1160

RK 2018-0037

Revisorsgrupp I

Landstingsfullmäktige i Stockholms läns landsting

**Revisorernas bedömning av delårsrapport 2018 för Stockholms läns landsting**

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2018 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling den 20 november 2018.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har presenterats i Delrapport 2018 för Landstingsstyrelsen (RK 2018-0037).

Delårsrapporten för Stockholms läns landsting visar ett positivt resultat på 3 435 mnkr inklusive engångsposter. Motsvarande period 2017 redovisades ett positivt resultat på 2 714 mnkr.

Landstingsstyrelsen prognostiserar årets resultat till 1 220 mnkr. Prognosen justerad för omställningskostnader avseende framtidens hälso- och sjukvård och för realisationsvinster visar ett resultat på 1 406 mnkr, vilket är 1 144 mnkr högre än av fullmäktige fastställt resultatkrav. Den positiva avvikelsen är till stor del hänförbar till högre intäkter, bland annat de samlade skatteintäkterna och lägre finansiella kostnader än budgeterat.

Landstingsstyrelsen bedömer att målet om en ekonomi i balans kommer att nås för 2018. Vi vill dock framhålla att det på längre sikt kan bli svårt att uppnå målet, framför allt mot bakgrund av att skatteintäkterna beräknas utvecklas i en lägre takt än hittills samtidigt som kapital- och pensionskostnaderna kommer att ta en allt större del av det ekonomiska utrymmet i anspråk.

Vi menar att landstingsstyrelsens prognos att fyra av de sju övergripande målen kommer att uppnås i vissa fall är svår att bedöma. Detta eftersom det inte framgår vilka grunder prognosen för en del mål bygger på. Vi konstaterar vidare, liksom tidigare, att principerna för att bedöma när ett övergripande respektive nedbrutet mål uppnåtts behöver ses över. Det finns också behov av att utveckla ytterligare indikatorer för att få en mer heltäckande bild av målen och måluppfyllelsen.

Landstingsrevisorerna
Box 22230
104 22 Stockholm

Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 23 21 00 - 0016
www.sll.se/rev

Besöksadress: Hantverkargatan 25 B. T-bana Rådhuset

Vår samlade bedömning är att resultatet i landstingsstyrelsens delårsrapport är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige beslutat om för 2018. Vi kan däremot inte bedöma det verksamhetsmässiga resultatet per augusti 2018 då endast delar av de övergripande målen rapporteras. Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Stockholm 2018-11-13

Kenneth Strömberg

Lena Cronvall Morén

Lars Bergstig

Karin Brodin

Joakim Jonsson

Michael Stjernström

Erik Wallin